Oświadczenie złożone
przez senator Ewę Monikę Kaliszuk
na 20. posiedzeniu Senatu
w dniu 10 października 2024 r.

Oświadczenie skierowane do minister edukacji Barbary Nowackiej

Proszę o rozważenie kwestii stworzenia uczniom kończącym szkoły podstawowe, uczniom klas VIII możliwości zdawania egzaminu z dowolnego, wybranego przez ucznia nowożytnego języka obcego, który jest wymieniony w katalogu zawartym w stosownym rozporządzeniu w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty.

Z początkiem tego roku szkolnego, we wrześniu do jednej z niewielkich miejscowości w województwie warmińsko-mazurskim powróciła polska rodzina z Belgii. Dziecko z tej rodziny rozpoczęło naukę w klasie VIII szkoły podstawowej w roku, w którym czeka je egzamin. W Belgii uczyło się w szkole polskiej, realizowało naukę 2 języków: języka niderlandzkiego i języka francuskiego. Niestety, w szkole w polskiej miejscowości dziecko mogło realizować tylko naukę języków niemieckiego i angielskiego, bo takie nauczanie prowadzi szkoła. W momencie, kiedy wychowawca wpisywał dziecko do systemu informatycznego na egzamin ósmoklasisty, rodzice i dziecko chcieli wybrać na egzamin język francuski, bo naukę tego języka obcego dziecko realizowało w polskiej szkole za granicą. Okazało się, że jest to niemożliwe. Okręgowa komisja w Łomży poinformowała rodzinę, że dziecko może zdawać egzamin tylko z takiego języka obcego nowożytnego, którego naukę realizowało w ramach obowiązkowych zajęć edukacyjnych w szkole.

Wyjątek stanowią dzieci i młodzież będące obywatelami Ukrainy, w przypadku których, zgodnie ze specjalnie przygotowanym rozporządzeniem, zasada ta nie obowiązuje. To znaczy, że dzieci i młodzież będące obywatelami Ukrainy mogą wybrać każdy język z katalogu języków obcych nowożytnych, nawet taki, którego nauki nie realizowały w klasie VIII szkoły podstawowej. Dodatkowo mamy jeszcze egzamin maturalny, w przypadku którego również jest katalog języków obcych nowożytnych, spośród których uczniowie jako absolwenci mogą wybrać język na egzamin maturalny. Tutaj również wybór następuje niezależnie od tego, czy danego języka uczeń uczył się w szkole i czy w ogóle dany język był w szkole nauczany.

Wspominam o obywatelach Ukrainy i o egzaminie maturalnym tylko dlatego, że wniosek płynący z analizy przepisów jest taki, że problemem nie jest system informatyczny i kwestie techniczno-organizacyjne, ale konieczność wprowadzenia drobnej zmiany w rozporządzeniu, która pozwoliłaby uczniom klas VIII szkół podstawowych wybrać język obcy nowożytny, nawet jeśli nie uczyli się go w szkole w ramach zajęć obowiązkowych.

Jesteśmy dziś już w trzeciej dekadzie XXI wieku, żyjemy w Unii Europejskiej i podróże rodzin mają miejsce – zarówno do Polski, jak i poza nasz kraj. Myślę, że dobrze byłoby, abyśmy mogli nasze przepisy uelastycznić i dostosować do przypadków, z jakimi mamy do czynienia, a tym samym pomóc dzieciom na ich przyszłej drodze edukacyjnej.

Ewa Monika Kaliszuk